

Cyngor Sir Penfro

Canllawiau Newydd ar Ailgylchu Didoli ar Ymyl y Ffordd

Mae'r pethau a allwn ac na allwn eu casglu o gartrefi ar gyfer ailgylchu a sut ddylid cyflwyno'r deunyddiau hyn i'w casglu'n newid. Bwriad y canllawiau hyn yw:

- Cynyddu cysondeb ailgylchu o gartrefi ledled Sir Benfro
- Lleihau dryswch i ddeiliaid tai
- Gwella ansawdd deunydd
- Arbed arian

Pam ddylech chi ailgylchu?

Gallwn i gyd wneud gwahaniaeth.

Mae Ailgylchu'n Gwarchod Adnoddau

Mae eich deunyddiau ailgylchu'n adnoddau gwerthfawr a, thrwy ailgylchu, rydym yn lleihau'r angen i ddefnyddio mwy o gyfoeth naturiol. Pan fyddwn yn ailgylchu, caiff deunyddiau a ddefnyddiwyd eu trosi'n gynhyrchion newydd, gan leihau'r angen i ddefnyddio adnoddau naturiol. Os na chaiff deunyddiau a ddefnyddiwyd eu hailgylchu, rhaid tynnu deunydd newydd, amrwd o'r ddaear, trwy fwyngloddio a choedwigaeth i wneud cynhyrchion newydd. Mae ailgylchu'n helpu gwarchod deunyddiau crai pwysig ac yn diogelu cynefinoedd naturiol at y dyfodol.

Mae Ailgylchu'n Arbed Ynni

Mae defnyddio deunyddiau eildro yn y broses weithgynhyrchu'n defnyddio cryn dipyn yn llai o ynni nag sydd ei angen i gynhyrchu cynhyrchion newydd o ddeunyddiau crai – hyd yn oed wrth gymharu holl gostau cysylltiedig gan gynnwys cludiant ac ati. Hefyd mae arbedion

ygni ychwanegol oherwydd bod gofyn mwy o ynni i dynnu, puro, cludo a phroses deunyddiau crai'n barod ar gyfer diwydiant o gymharu â darparu deunyddiau parod ar gyfer diwydiant. Er enghraifft, mae ailgylchu caniau alwminiwm yn arbed hyd at 95% o'r ynni sydd ei angen i wneud caniau newydd o ddeunydd crai. Yr ynni sy'n cael ei arbed wrth beidio gorfod gwneud dim ond un can yn ddigon i yrru teledu am 3 awr.

Mae Ailgylchu'n Helpu Gwarchod yr Amgylchedd

Mae ailgylchu'n lleihau'r angen i dynnu (mwyngloddio, chwarela a thorri coed), puro a phrosesu deunyddiau crai, pob un ohonynt yn llygru'r awyr a dŵr yn sylweddol. Oherwydd bod ailgylchu'n arbed ynni mae hefyd yn lleihau allyriadau nwyon tŷ gwydr, sy'n cynorthwyo ymosod ar newid yn yr hinsawdd. Amcangyfrifwyd bod ailgylchu yn Sir Benfro'r llynedd wedi arbed 11,000 tonn o allyriadau CO₂ – cywerth â chymryd 3,000 o geir oddi ar y ffordd.

Mae Ailgylchu'n Lleihau Tirlenwi

Pan fyddwn yn ailgylchu, caiff deunyddiau ailgylchadwy eu hailbroseu'n gynhyrchion newydd ac, o ganlyniad, caiff llai o sbwriel ei anfon i safleoedd tirlenwi.

Mae Ailddefnyddio'n Arbed Arian

Trwy ailddefnyddio mwy gallwn arbed arian a lleihau'r angen i ddefnyddio a chynhyrchu mwy o wastraff.

Ailgylchu Papur yn eich Blwch Glas Newydd – Casgliadau Bob Wythnos

Os gwelwch yn dda

- Papurau newydd ac atodiadau
- Cylchgronau, pamffledi a chatalogau
- Papur gwyn (e.e. papur cyfrifiadur, llythyrau)
- Papur yn gareiau (rhowch mewn unrhyw fath o sach yn y blwch)
- Llyfrau ffôn
- Taflenni a hysbyslenni
- Amlenni
 - Gallwch gynnwys y rhai gyda ffenestr

Cofiwch:

- Tynnu unrhyw ddeunydd lapio plastig a rhoddion o bapurau newydd, cylchgronau a thaflenni a'u rhoi yn y sbwriel cyffredinol.
- Papur yw un o'r deunyddiau ailgylchadwy mwyaf gwerthfawr – ond dim ond pan fo'n lân

Dim diolch

- Papur wedi'i staenio / wedi'i faeddu gyda bwyd, saim, paent neu faw.
 - Unwaith y bydd saim arno, nid oes modd ailgylchu papur oherwydd nad oes modd gwahanu'r ffibrau o'r olewau yn ystod y broses ailgylchu.
 - Papur brown a phecynnu papur brown (mae'r rhain yn mynd i'r sach las)
- Hancesi papur
- Gwlân cotwm / padiau colur
- Hancesi gwlyb
- Bagiau neu ddeunydd lapio nad yw'n bapur (e.e. deunydd lapio ar sail ffoil)
- Pecynnau / gorchuddion creision neu felysion
- Papur wal a phapur papuro

Sut gaiff papur ei ailgylchu?

Caiff papur a gasglwn ar gyfer ailgylchu ei ddioli a'i gymryd i felinau papur lle caiff ei droi'n bapur papur newydd.

Ailgylchu Cerdyn a Chardbord yn eich Sach Las Aml dro Newydd – Casgliadau Bob Wythnos

Os gwelwch yn dda

Holl gerdyn o'r cartref, gan gynnwys y canlynol:

- Blychau cardbord (e.e. blychau grawnfwyd, blychau tabledi peiriant golchi llestri)
- Cardbord gwrymiog
- Blychau danfon ar-lein ac amlenni cardbord ar ôl tynnu holl fewnosodiadau plastig a pholystyren, yn ogystal â thâp pacio / tâp gludiog.
- Cardiau cyfarch heb ddim gliter, boglynwaith ffoil nac unrhyw foglynwaith arall arnynt (dim clymau, rhubanau ac ati). Dylid tynnu'r eitemau hyn yn ogystal ag unrhyw fathodynau a batriâu.
- Blychau wyau
- Papur brown a pheccynnu papur brown

Dim diolch

Rhowch y rhain yn eich sbwriel cyffredinol

- Cerdyn wedi'i staenio / wedi'i faeddu gyda bwyd, saim, paent neu faw (e.e. blychau pítsa)
- Unwaith y bydd saim arno, nid oes modd ailgylchu papur a cherdyn oherwydd nad oes modd gwahanu'r ffibrau o'r olewau yn ystod y broses ailgylchu.
- Cardiau cyfarch gyda gliter
- Cartonau bwyd a diod e.e. Tetrapaks – dylai'r rhain gael eu rhoi yn eich sach goch.

Sut gaiff cerdyn ei ailgylchu?

Caiff cerdyn a gasglwn ar gyfer ailgylchu ei ddioli a'i gymryd i felinau cerdyn lle caiff ei droi'n gerdyn newydd.

Ailgylchu Deunydd Pacio Metel yn eich Sach Goch Amdro Newydd – Casgliad Bob Wythnos

Os gwelwch yn dda

- Caniau diodydd
- Tuniau bwyd
 - Rhowch gaeadau yn y caniau
- Tuniau bisged / siocled metel a'u caeadau
- Erosolau gwag
- Ffoil alwminiwm (e.e. ar gyfer crasu, gorchuddio bwyd)
 - Ffurfiwch bêl o'r ffoil
- Hambyrddau ffoil alwminiwm (e.e. hambyrddau prydau parod)
- Tiwbiau alwminiwm e.e. piwrî tomato

Cofiwch:

- Gwagiwch a golchwch eitemau – fe all bwydydd neu hylifau dros ben halogi deunydd ailgylchadwy arall.
- Gallwch adael labeli arnynt; mae peiriannau'n sicrhau tynnu'r rhain.

Dim diolch

Rhowch y rhain yn eich sbwriel cyffredinol

- Pecynnau bwyd a diod wedi'u lamineiddo (e.e. bwyd cath/pecynnau saws sy'n mynd yn ôl i'w ffurf wreiddiol ar ôl eu gwasgu.
- Pecynnau creision a gorchuddion melysion

Ailgylchwch y rhain yn eich canolfan wastraff ac ailgylchu leol

- Cynwysyddion metel cemigion (h.y. sbirit gwyn, paent, ac ati) neu olew peiriant
- Nwyddau cegin cyffredinol e.e. cyllyll a ffyrc, sosbenni a phadelli.
- Unrhyw eitemau metel eraill e.e. tegellau, heyrn, pibelli, nwyddau gwyn (cyfarpar trydanol ac electronig gwastraff)

Sut gaiff deunydd pacio metel ei ailgylchu?

Caiff caniau a ffoil alwminiwm eu troi'n ôl yn ganiau, tra caiff caniau dur eu gwneud yn ingotau a'u defnyddio wrth wneud dur.

Ailgylchu Pecynnau a Chartonau Plastig yn eich Sach Goch Amdro Newydd – Casgliad Wythnosol

Os gwelwch yn dda

Holl boteli, potiau, tybiau a hambyrddau plastig clir a lliw o'r cartref:

- Poteli glanedydd a sebon – gall y pypmiau gael eu gadael i mewn
- Dim ond poteli plastig (megis poteli siampw a sebon golchi'r corff)
- Poteli cynnyrch glanhau (e.e. glanhawyr ystafell ymolchi cannydd ac ati)
 - Gallwch adael cliciedi arnynt i'w hailgylchu
- Poteli cynnyrch gofalu am y croen
- Poteli siampw / jel cawod
- Photeli dŵr a diodydd byrlymog a llonydd
- Poteli llaeth
- Poteli bwyd planhigion a phlaladdwyr parod (gwelwch beth sydd ar y label)
- Tybiau margarin a hufen ia plastig
- Potiau iogwrt plastig
- Blychau bwyd plastig
- Basgedi ffrwythau a llysiâu plastig
- Cartonau bwyd a diod h.y. tetrapac, cartonau sudd ffrwythau.

Cofiwch:

- Gwagiwch a golchwch eitemau a rhoi caeadau / topiau'n ôl
- Gadewch labeli a thopiau arnynt; bydd y rhain yn cael eu tynnu yn y broses ailgylchu
- Gallwch wasgu poteli i arbed lle

Dim diolch

Rhowch y rhain yn eich sbwriel cyffredinol:

- Poteli plastig yn cynnwys cemigion (e.e. gwrthrewydd).
 - Mae cemigion cryf sy'n wenwynig dros ben yn beryglus i staff ac fe allant niweidio'r offer ailgylchu. Gwelwch y cyfarwyddiadau gwared ar y botel.
- Potiau, tybiau neu flychau plastig du neu frown (gall poteli gael eu rhoi yn y sach goch)
- Haen blastig a pheccynnu (fel haenen lynu neu gaeadau prydau parod), bagiau neges, swigod pacio a pheccynnu creision
- Polystyren
- Plastigion caled (megis teganau).

Sut gaiff poteli plastig eu hailgylchu?

Caiff y poteli plastig a gasglwn ar gyfer ailgylchu eu troi'n belenni plastig a gaiff eu defnyddio ar gyfer gwneud dillad fel cnuau, teganau, dodrefn, bagiau am oes neu fwy o boteli plastig.

Gwastraff bwyd – Cist Werdd Gwastraff Bwyd – Casgliad Bob Wythnos

Os gwelwch yn dda

- Holl fwyd heb ei fwyta a chrafion platiau
- Sachau te a gwaelodion coffi
- Bwyd ar ôl yr oes neu wedi llwydo
- Cig amrwd ac wedi'i goginio, gan gynnwys esgyrn
- Pysgod amrwd ac wedi'u coginio, gan gynnwys esgyrn
- Cynhyrchion llaeth fel caws
- Wyau a phliscg wyau
- Reis, pasta, ffa
- Nwyddau pob fel bara, teisenni a chacennau
- Ffrwythau a llysiau gan gynnwys llysiau amrwd ac wedi'u coginio a chrwyn

Cofiwch:

- Tynnwch holl fwyd o'i ddeunydd pacio

Dim diolch

Rhowch y rhain yn eich sbwriel cyffredinol:

- Deunydd pacio o unrhyw fath (oni bai bod modd ailgylchu hyn)
- Unrhyw ddeunydd nad yw'n wastraff bwyd
 - Dim ond bwyd sy'n addas ar gyfer y broses hon. Os caiff deunydd pacio a deunyddiau eraill eu cynnwys mae'n achosi problem
- Hylifau – fe all y rhain ollwng wrth gludo'r gwastraff bwyd.

Ailgylchwch y rhain yn eich canolfan wastraff ac ailgylchu leol

- Olew coginio.

Sut gaiff gwastraff bwyd ei ailgylchu?

Caiff gwastraff Bwyd a gasglwn o ymyl y ffordd ei anfon i gyfleuster treulio anerobig yn Ne Cymru. Yn ystod y broses hon caiff ynni ei greu a gwrtaith i safon PAS 110 ei gynhyrchu.

Deunydd pacio gwydr – Blwch Gwyrdd ar Wahân - Bob Wythnos

Os gwelwch yn dda

Holl ddeunydd pacio gwydr o'r cartref, gan gynnwys y canlynol:

- Poteli o unrhyw liw (e.e. gwin, cwrw, gwirodydd)
- Potiau (e.e. sawsiau, jam, bwyd babanod)
- Poteli heblaw bwyd (e.e. persawr, persawr eillio, hufenau wyneb)

Cofiwch:

- Gwagiwch a golchwch - nid yw'n gorfod bod yn hollol lân, bydd taro dan ddŵr yn ddigon. Fe all hylif dros ben a gweddillion halogi deunydd ailgylchadwy arall a all olygu na chânt eu hailgylchu.
- Gallwch roi caeadau a chapiau metel yn ôl arnynt – bydd y rhain yn cael eu tynnu a'u hailgylchu. Mae'r rhain o fetelau gwahanol i ganiau / tuniau / erosolau a chânt eu hailgylchu mewn ffordd wahanol. Trwy roi'r caeadau / capiau'n ôl ar botiau a photeli gwydr maent yn llai tebygol o fynd ar goll yn y broses ddioli.

Dim diolch

Rhowch y rhain yn eich sbwriel cyffredinol:

- Poteli lliw ewinedd
- Mae'n anodd tynnu'r farnais ac mae'r poteli mor fach y cânt eu hidlo allan yn ystod y broses ailgylchu
- Gwydr sydd wedi torri o unrhyw fath (dylai hyn gael ei roi'n ddiogel yn eich sach lwyd neu dylech fynd ag ef i'r Ganolfan Gwastraff ac Ailgylchu)

Ailgylchwch yn eich canolfan wastraff ac ailgylchu leol

- Bylbiau / tiwbiau golau
- Gwydr ffenestr (anadweithiol)
- Platiau micro-don (anadweithiol)
- Drychau (anadweithiol)
- Offer coginio gwydr (e.e. Pyrex) (anadweithiol)
- Gwydrau yfed (anadweithiol)
- Fasys (anadweithiol)
- Crochenwaith (e.e. llestri neu lestri pridd) (anadweithiol)

Pam felly?

Nid yw'r mathau hyn o wydr yn toddi ar yr un tymheredd â photeli a photiau. Os byddant yn mynd i'r broses ailgylchu gwydr fe all arwain at wrthod cynwysyddion newydd.

Sut gaiff gwydr ei ailgylchu?

Caiff gwydr ei anfon i gyfleuster prosesu yn Ne Cymru lle caiff ei droi'n ysgyrion gwydr ei droi'n wydr ffibr.

Gwastraff Gweddilliol – Sach Lwyd CSP – Bob tair wythnos

Os gwelwch yn dda

Holl ddeunyddiau nad oes modd eu hailgylchu:

- Haen blastig, bagiau neges plastig
- Pecynnau / gorchuddion creision neu felysion
- Codau bwyd anifeiliaid
- Potiau, tybiau neu flychau plastic du neu frown.
- Polystyren
- Papur/ cerdyn gyda bwyd, saim, paent neu faw arno.
 - Pan fydd saim arno, nid oes modd ailgylchu papur oherwydd nad oes modd gwahanu'r ffibrau o'r olewau yn ystod y broses ailgylchu.
- Hancesi papur, gwllân cotwm / padiau color
- Hancesi gwlyb
- Bagiau neu ddeunydd lapio nad yw'n bapur (e.e. deunydd lapio ar sail ffoil)
- Papur wal a phapur papuro
- Poteli lliw ewinedd
- Gwasarn anifeiliaid
- Lludw tân
- Lluch glo/stofau (gall hyn gael ei roi yn y sach wedi'i labelu lluch glo/stofau yn unig.
- Gwastraff hylendid a misglwyf.
- Cewynnau babanod a gwastraff anymatal – neu cofrestrwch ar gyfer ein Cynllun Casglu ac Ailgylchu Cynhyrchion Hylendid Amsugnol newydd.
- Tiwbiau pecynnu plastig, e.e. tiwbiau past dannedd
- Pecynnau tabledi meddygol, e.e. *blister packs*
- Caniau deunydd cymysg e.e. caniau pringles
- Padiau gwastraff anifeiliaid e.e.. padiau cŵn bach
- Plastig caled, gan gynnwys potiau planhigion plastig
- Lludw o dannau coed
- Hen golur

Dim diolch

Unrhyw beth y mae modd ei ailgylchu drwy'r cynlluniau casglu ailgylchu ar ymyl y ffordd neu yn eich Canolfan Wastraff ac Ailgylchu leol.

Beth sy'n digwydd i wastraff gweddilliol sy'n cael ei gasglu yn Sir Benfro?

Caiff gwastraff gweddilliol sy'n cael ei gasglu yn Sir Benfro ei anfon i gyfleuster Ynni o Wastraff yn Ne Cymru, lle caiff gwastraff ei losgi i gynhyrchu ynni.

Mae'r broses hon yn cynhyrchu lludw gwaelod llosgydd sy'n cael ei ailgylchu a'i ddefnyddio fel agreg ar gyfer adeiladu; fflacs sy'n cael ei ailgylchu a'i ddefnyddio i drin asidau, asidau sylffwrig yn bennaf, o amrywiol ddiwydiannau prosesu; a metelau sy'n cael eu hanfon i'w hailgylchu.

Y llynedd, dargyfeiriodd y cyfleuster hwn 99.83% o'r gwastraff a brosesodd o dirlenwi, cynhyrchodd ddigon o ynni i yrru bylby golau 60W am 500,000 mlynedd ac roedd ganddo gyfradd ailgylchu o 19.14%.